

Het kaderen van transitie, iets nieuws?

Karsten Vanden Wyngaert, PhD

Oorsprong 'Adolescent Medicine'

Geen verandering in grote
pediatrische pathologie

vs

Drastische toename overlevingskans
richting volwassenheid

Landmark advances

Transplantatie

Kankerbehandeling

Cystic Fibrosis

The History of Adolescent Medicine

ELIZABETH M. ALDERMAN, JESSICA RIEDER, AND MICHAEL I. COHEN

*Department of Pediatrics, Albert Einstein College of Medicine, Children's Hospital at Montefiore, Bronx,
New York, U.S.A. [E.M.A., J.R., M.I.C.]*

Oorsprong 'Adolescent Medicine'

- ▶ **1884:** eerste vermelding in medisch tijdschrift:
 - ▶ Index Medicus, Hall et al., *Adolescence: Its Psychology and its Relations to Anthropology, Sociology, Sex, Crime, Religion and Education*

- ▶ **1941:** eerste symposium American Academy of Pediatrics
 - 'physical fitness, emotional health and nutrition in adolescence'

- ▶ **1951:** eerste inpatient unit geopend in Boston:
 - ▶ Ook eerste academisch opleidingscentrum in 'adolescent medicine'
 - ▶ Disciplines:
 - Endocrinologie
 - Gastro-enterologie
 - Cardiologie

The History of Adolescent Medicine

ELIZABETH M. ALDERMAN, JESSICA RIEDER, AND MICHAEL I. COHEN

Department of Pediatrics, Albert Einstein College of Medicine, Children's Hospital at Montefiore, Bronx, New York, U.S.A. [E.M.A., J.R., M.I.C.]

Oorsprong 'Adolescent Medicine'

ABSTRACT

The field of adolescent medicine is unique as a subspecialty in that the practice of providing care to teenagers has always been viewed historically as a responsibility of generalists. Scientific advances in subspecialty fields such as endocrinology, gynecology, gastroenterology, infectious disease, and sports medicine were incorporated with considerable success into the general practices of not only pediatricians but also internists and family practitioners. However, societal changes in the past century began to shape the way health professionals thought about adolescents and their families and significantly influenced the

practice of providing health care to adolescents. The most notable change, however, was the shift from the traditional role of providing anticipatory guidance to parents toward a reduction of risk-taking behaviors aimed directly at the adolescent. The subspecialty of adolescent medicine thus emerged as an amalgam of researchers, clinicians, and educators, who, through a variety of settings, hoped to advance science, moderate public and social policy, improve health care, and stimulate health promotion to this special population of patients. (*Pediatr Res* 54: 137–147, 2003)

The History of Adolescent Medicine

ELIZABETH M. ALDERMAN, JESSICA RIEDER, AND MICHAEL I. COHEN

Department of Pediatrics, Albert Einstein College of Medicine, Children's Hospital at Montefiore, Bronx, New York, U.S.A. [E.M.A., J.R., M.I.C.]

Transfer of Transitie

Transfer

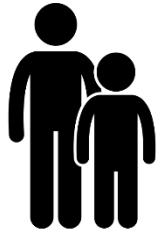
Abrupte overgang

Transitie

Geleidelijke en geplande
overgang

Verskil in zorg?

Pediatische zorg

- ▶ Ouder-kind zorg
- ▶ Holistisch en multidisciplinair
- ▶ Zorgondersteuning nodig
- ▶ Gedeelde verantwoordelijkheid

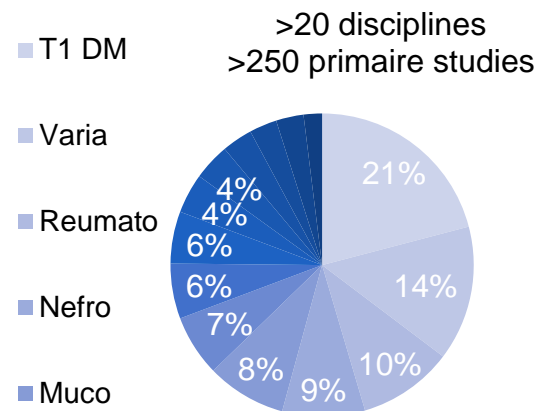

Zorg voor volwassenen

- ▶ Individuele zorg
- ▶ Ziekte-georiënteerde zorg (unidisciplinair)
- ▶ Zelfzorg
- ▶ Patiënt-verantwoordelijkheid

Gevolgen van Transfer

- ▶ ↓ **Gezondheidstoestand** - eGFR, HbA1c, therapietrouw
- ▶ ↑ Hospitalisaties en afstoting
- ▶ ↓ Psychologisch welzijn - angst, zelfzorg, verantwoordelijkheidszin
- ▶ ↓ **Tevredenheid & vertrouwen** in zorgteam

↑ **Loss-to-follow-up** - 23% van AYAs (Data: België - cardio)

↓ Aanwezigheid consultaties - 98% → 61%

↓ Aantal consultaties per jaar - 3.6 → 2.7

Doktershopping - 52% verandert ≥1 keer

Barrières en Facilitators

▶ **Percepties/attitudes**

▶ Gebrek aan

- (i) tijd
- (ii) planning, protocollen en coördinatie
- (iii) financiële en fysieke middelen

▶ Expertise

▶ Afwezige communicatie

▶ **Discontinuïteit**

▶ Weerstand voor het onbekende

▶ Beëindigen (zorg)relaties

Barrières en **Facilitators**

▶ **Gezamenlijke consultatie(s)**

▶ Omgeving/faciliteiten

▶ Transitiecoördinator

▶ **(Vroegtijdig) plannen**

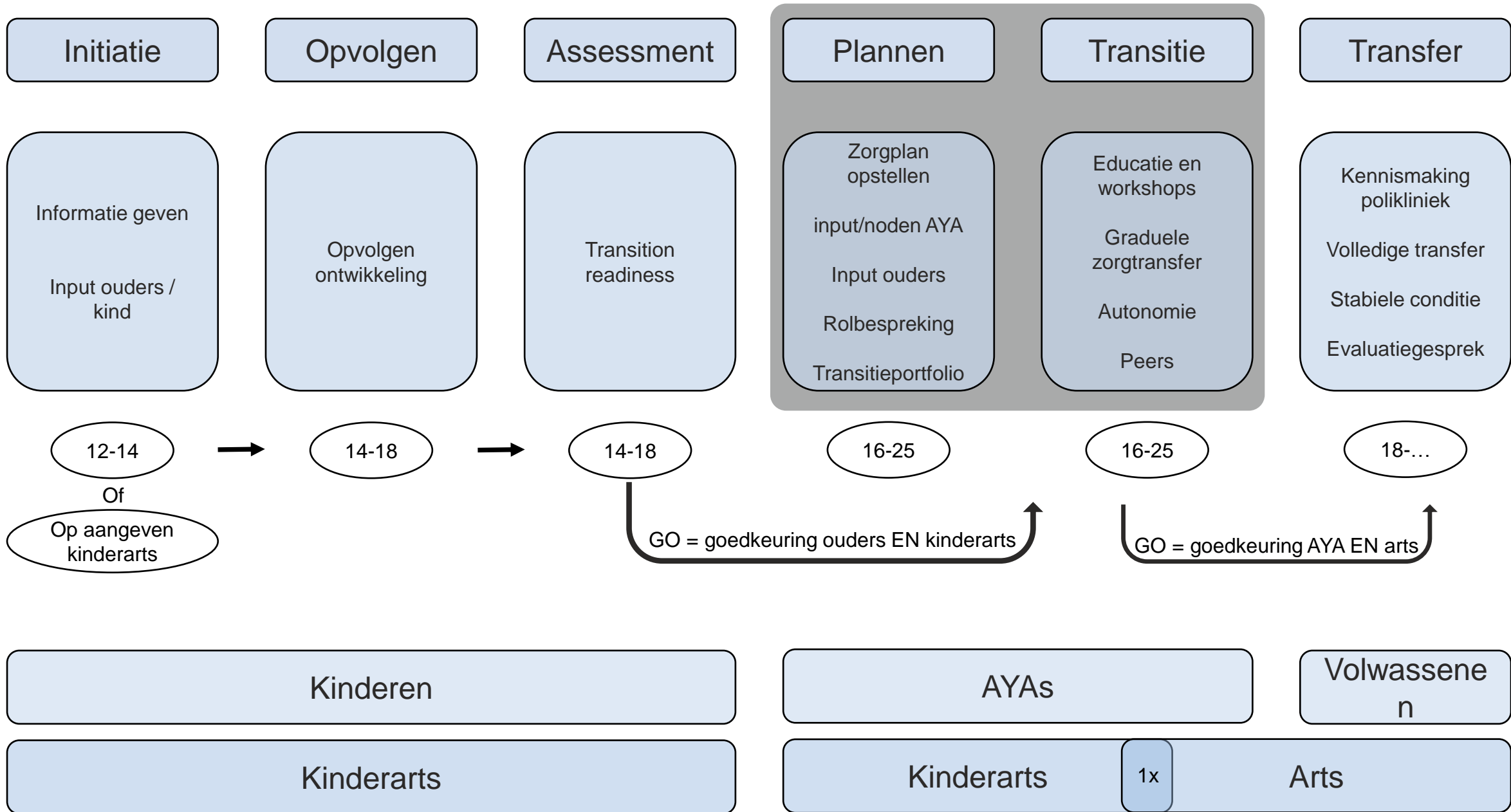
▶ **Geleidelijke** transitie
verantwoordelijkheden

▶ Educatie en workshops

▶ Transitieportfolio (individueel zorgplan)

▶ Peer support

▶ **Begeleiden van ouders**

Hoe kunnen we dit traject en de noden opvolgen?

- ▶ Ready-Steady-Go; ontwikkeld door NHS (GB)
- ▶ Vertaald door opeigenbenen.nu
 - ▶ 5 leeftijdsspecifieke hulpmiddelen om transitie te bespreken met jongeren:
 - 'Getting Ready': 12-14j
 - 'Steady': 14-16j
 - 'Go': 16-18j
 - 'Hello': 18-25j
 - 'Ouders'
 - ▶ Link: <https://www.opeigenbenen.nu/onderzoek/projecten-afgerond/readysteadygo/>

Implementing transition: Ready Steady Go

Voorbeeld 'Getting Ready' – 12-14j

KENNIS EN VAARDIGHEDEN	JA	NEE	IK WIL MEER WETEN
Ik weet wat mijn ziekte of aandoening inhoudt	☐	☐	☐
Ik weet welke mogelijkheden tot ondersteuning er zijn voor jongeren met mijn aandoening	☐	☐	☐
Ik weet wanneer ik mijn medicijnen moet innemen, namen, doseringen, hoe vaak, enz.	☐	☐	☐
Ik weet wie mijn behandelaars zijn (artsen, verpleegkundigen, enz.)	☐	☐	☐
Ik begrijp de verschillen tussen kinderzorg en volwassenenzorg	☐	☐	☐
OPMERKING:			

OPKOMEN VOOR JEZELF

Ik ben er klaar voor om straks een deel van de afspraak bij de dokter of verpleegkundige alleen te doen (zonder mijn ouders)

Ik stel zelf vragen tijdens de afspraak op de poli(kliniek)

Ik heb goede vragen (3goedevragen.nl) en begrijp het nut hiervan

DAGELIJKE ACTIVITEITEN

Ik kan thuis voor mezelf zorgen wat betreft aankleden, douchen, enz.

Ik maak mijn eigen lunch klaar en pak mijn eigen schooltas in

Ik kan een nachtje uit logeren gaan

OPMERKING:

GEZONDHEID EN LEEFSTIJL

Ik begrijp dat bewegen en sporten belangrijk is voor mijn gezondheid

Ik begrijp de gevaren van alcohol, drugs en roken voor mijn gezondheid

Ik begrijp wat gezond eten inhoudt en waarom het belangrijk is voor mijn gezondheid

Ik weet dat mijn aandoening invloed kan hebben op mijn ontwikkeling, bijv. tijdens de

Ik weet waar ik betrouwbare informatie kan vinden over seks en veilig vrijen

OPMERKING:

Voorbeeld 'Getting Ready' – 12-14j

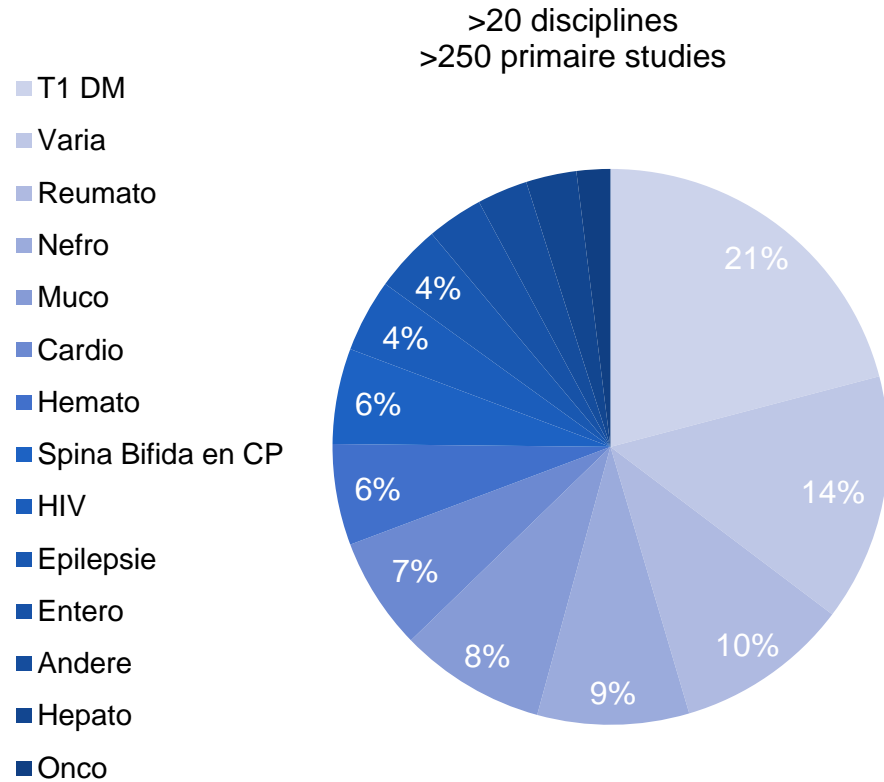
SCHOOL EN JE TOEKOMST	JA	NEE	IK WIL MEER WETEN
Ik red het goed op school, bijv. naar school reizen, schoolwerk, gym, enz.	☐	☐	☐
Ik weet wat ik wil gaan doen als ik later van school ga	☐	☐	☐
OPMERKING:			

OMGAAN MET JE GEVOELENS
Ik kan omgaan met vervelende opmerkingen of pesten
Ik kan omgaan met gevoelens zoals boosheid of angst
Ik heb iemand met wie ik kan praten over mijn gevoelens
Ik ben op dit moment gelukkig met
OPMERKING:

VRIJE TIJD
Ik kan het openbaar vervoer gebruiken en in mijn buurt winkels, bioscoop e.d. bezoeken
Ik zie mijn vrienden ook buiten schooltijd
OPMERKING:

OVERGANG NAAR VOLWASSENENZORG
Ik weet dat ik straks (rond mijn 18 ^e) overstap naar de volwassenenzorg ('transitie') en wat dat inhoudt
OPMERKING:

One size fits all?

Transitie

Organisatie

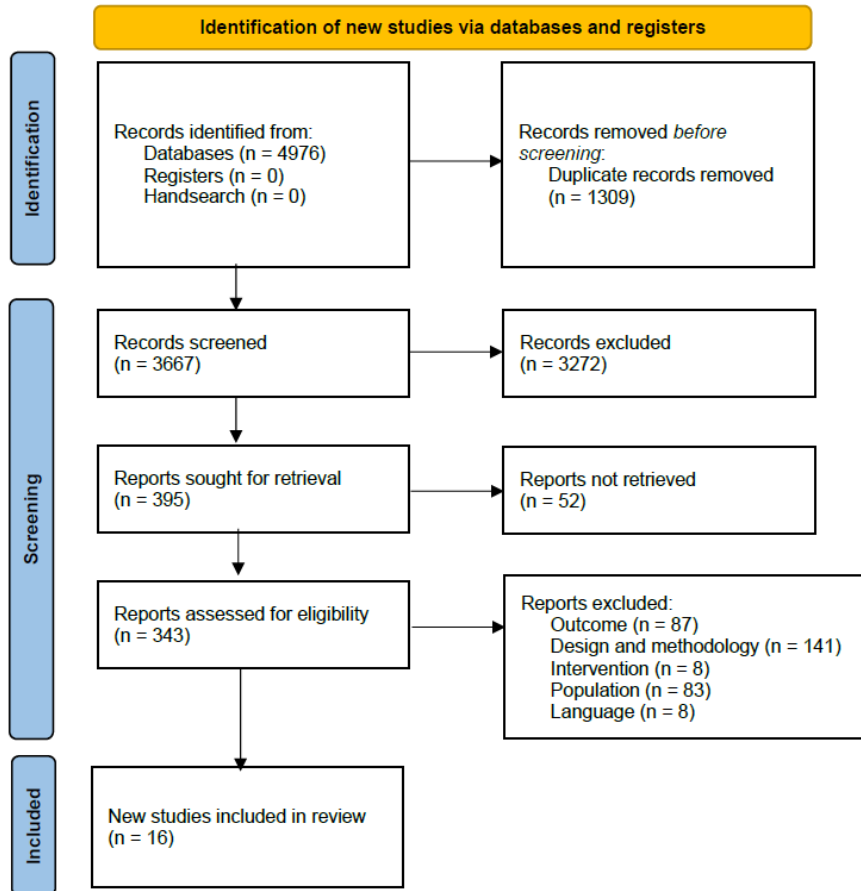
Medische zorg

Sociaal en
gemeenschapsniveau

One size fits all?

A LIAISON TEAM TO FACILITATE THE TRANSITION OF ADOLESCENTS AND YOUNG ADULTS: A SYSTEMATIC REVIEW OF SYSTEMATIC REVIEWS

Karsten Vanden Wyngaert³, Marie-Lise Nédée², Odile Piessevaux², Tine De Martelaer², Wim Van Biesen³, Veronique Cocquyt⁵, Sabine Van Daele⁶ and Johan De Munter¹

Wie is betrokken?
en
Welke rollen kunnen we opnemen?

Welke rollen kunnen wij (zorgverleners) opnemen?

Organisatie

Communicatie verbeteren

Faciliteren van afspraken

Data verzamelen

Actieve samenwerking tussen pediatrie en volwassen diensten/zorgverleners

Medische zorg

Zorgcontinuïteit garanderen

Zorgplan opstellen en transparant communiceren

Ondersteuning en informatie aanleveren

Actief bevragen noden van patiënt

Emotionele ondersteuning bieden

Sociaal en gemeenschapsniveau

Contact onderhouden met verschillende
gemeenschap dienstverleningen
(OCMW,...)

Communicatie met naasten

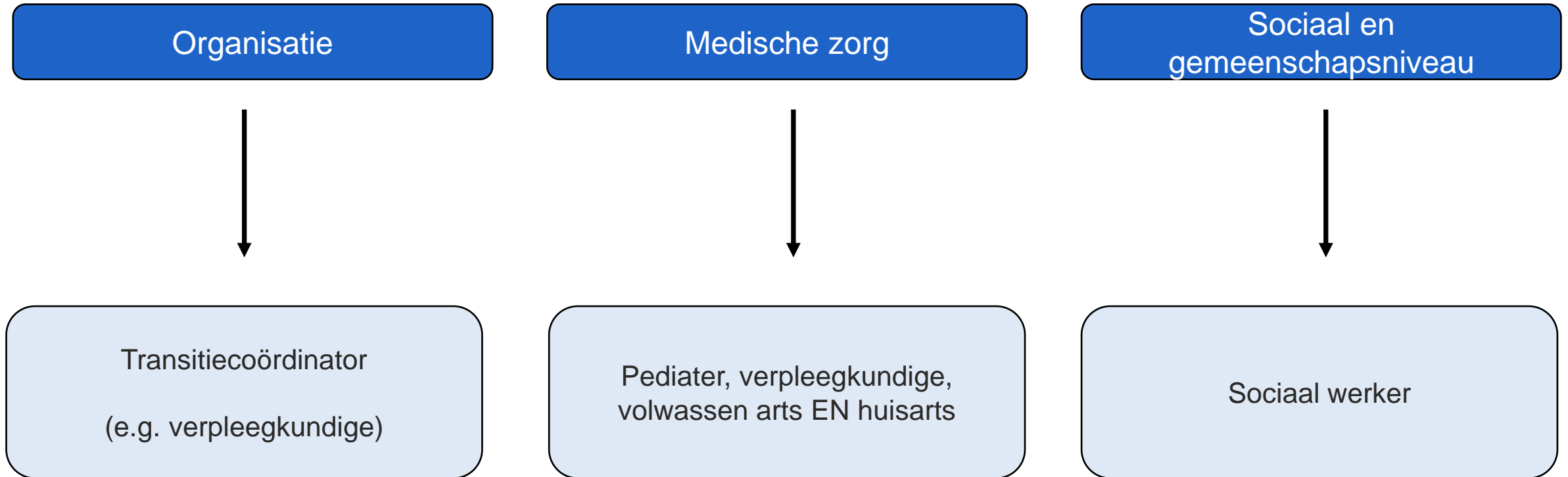
Belangenbehartiger zijn voor de jongeren

Psychosociale ondersteuning voorzien

A LIAISON TEAM TO FACILITATE THE TRANSITION OF ADOLESCENTS AND YOUNG ADULTS: A
SYSTEMATIC REVIEW OF SYSTEMATIC REVIEWS

Karsten Vanden Wyngaert³, Marie-Lise Nédée², Odile Piessevaux², Tine De Martelaer², Wim Van
Biesen³, Veronique Cocquyt⁵, Sabine Van Daele⁶ and Johan De Munter¹

Welke rollen kunnen wij (zorgverleners) opnemen?

Welke rollen kunnen wij (zorgverleners) opnemen?

- ▶ Andere geïdentificeerde stakeholders:
 - ▶ Patiënt (uiteraard)
 - ▶ Ouders
 - ▶ Peers/mentors
 - ▶ Paramedici: voedingsdeskundigen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, psychologen

Geen onderscheid in ziekte, wel in complexiteit/noden

Ongecompliceerde pathologie

Ziekteverloop met **minieme afwijking van standaard** traject

Huisarts best gepositioneerd als
coördinerend arts

*mits gespecialiseerde ondersteuning
door specialisten*

Complexe pathologie

Ziekteverloop met **significante afwijking van standaard** traject
en/of
duidelijke tertiaire pathologie

Transitie naar volwassen
diensten/specialisten

*LET OP: coördinatie met andere
disciplines dient te gebeuren door
behandelend arts OF dedicated
coördinerende arts*

Conclusie

- ▶ Jongeren hebben andere noden dan kinderen en volwassenen
- ▶ Zet in op het verbeteren van de autonomie en ziektekennis
- ▶ Garanderen van de continuïteit in zorg is cruciaal

Huiswerk

1. Bekijk de vragenlijsten Ready-Steady-Go en tracht deze gespreksonderwerpen minstens één keer aan te halen tijdens periode 12-18j
2. Maak duidelijke afspraken met collegae van andere medische diensten zodat de doorverwijzing vlot kan verlopen, met minimaal risico op lost-to-follow-up

KARSTEN VANDEN WYNGAERT, PHD
TRANSITIECOÖRDINATOR

Universitair Ziekenhuis Gent
C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent
T +32 (0)9 332 21 11
E info@uzgent.be

www.uzgent.be

Volg ons op

